

„Mi vsi pa moramo ustvariti ozračje bratstva, v katerem moramo žrtvovati naše malenkostne medsebojne spore v korist družabnemu mlru“.
(† Kardinal Verdier)

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Letna naročnina:
na posamezni naslov
30 Din, na skupni 24 Din,
za inozemstvo 72 Din,
z Marijinim L. 100 Din,
za Ameriko 3 dolare

Štev. položnice | | - 806

Uredništvo v Lendavi
Uprava v Črensovčih

Izhajajo vsak četrtek za prihodnjo nedeljo

Kristusove solze

Kaj bo jutri? Ne vemo! Tam na Norveškem so šli zvečer počivat, drugo jutro je pa bil že sovražnik v deželi. Zjutraj so jih namesto budilk zbudili strelji in brnenje aeroplanov. Nič ne vemo, kaj bo. Preroki so utihnili, vsak dan se nas polašča večji strah pred bodočnostjo. Komaj čakamo novic, poslušamo poročila, radio in govore državnikov. Poročila si nasprotujejo, državni govorniki drug proti drugemu. Kakor nekoč Pilat se sprašujemo, kaj je resnica, kaj namerava ta ali ona država. Ne vemo. Državniki imajo tajne posvete. Kaj sklepajo na teh posvetih, zvemo šele takrat, ko svoje sklepe uresničujejo. Zdi se, da se je Evropa pogreznila v temo. Ljudje več ne vidijo sonca, zakrivajo ga aeroplani, ne hodijo več mirno po cestah, ker jih motijo tanki in avtomobili, nič več ne kopljejo in ne sejejo z veseljem, ker ne vedo, ali bodo tudi želi. Kakor sence hodimo sem in tja, iščemo in se bojimo.

Kako to, da smo prišli tako daleč, da se sami sebe bojimo in iščemo izhoda, pa ga ne najdemo? Voditelji in državni nam odgovorjajo na to vprašanje različno. Komunisti pravijo, da je vsega zla na svetu kriv kapitalizem. Kapitalisti trdijo, da prinašajo vojne nezadovoljnosti. Nacionalisti trdijo, da je vsega zla na svetu kriva svoboda. Zopet drugi, da so krive krivične pogodbe ob koncu minule vojne. Framazoni in drugi brezbožniki pa celo trdijo, da vera prinaša vso nesrečo. Pa je vse to ena velika laž. Eno, samo eno je krivo vsega zla na svetu: Boga so ljudje in voditelji narodov zavrgli in na Njegov prestol postavljajo malike. Pa so državni in ljudje že tako oslepljeni in gluhi za resnico, da do tega spoznanja več ne morejo priti. Vsega zla, laži, krivic, pokoljev, vojn in sovraštva je kriv samo odpad od Boga in Njegove postave. Vsi tisti, ki ne verujejo v Boga, sedaj vidijo, kakšno je življenje brez Boga. Kazen božja nas je zadela.

Leta 1904. je ob neki priliki varšavski nadškof povedal te preproste besede: Evropa je zavrgla Kristusa. Poganja ga iz Evrope in iz src ljudi. Kristus zapušča Evropo, gre v Azijo, Afriko in Ameriko. Pa se joče nad Evropo, Njegove solze padajo na evropska tla. Gorje nam, ker že padajo! Ali se niso uresničile te besede katoliškega nadškofa? Kristusove solze so kazni za Evropo.

Kaj pa mi? Branimo Kristusa, da tudi nas ne zapusti. Branimo Ga tudi z mečem in roki, če je potrebno. Ne čakajmo, kaj bo z nami, pripravimo se z živo vero v srcih za obrambo domovine, države in sv. Cerkve.

Kristusove solze padajo na evropska tla! Sušimo jih z živo vero in odločno voljo braniti svojo svobodo, jezik in domačo zemljo!

Razglas banske uprave o priglasevanju tujcev

Banska uprava opozarja prebivalstvo, da imajo oblastva nalogo strogo izvajati predpise uredbe o zglaševanju prebivalstva. Po teh določilih se mora vsako bivanje v kakem kraju prijaviti krajevni policijski oblasti, kjer pa tega ni, pa občini. Vsak hišni lastnik ali odgovorni upravitelj mora v 24 urah prigrasiti vsakega stanovalca, ki se vseli v hišo, in v istem roku naznaniti tudi njegov odhod.

V kmečkih občinah velja dolžnost samo za tuje državljane in ose-

Naša trgovinska pogajanja s Sovjetsko Rusijo

Jugoslovansko odposlanstvo je odpotovalo v Moskvo

Iz Moskve uradno sporočajo: Proti koncu meseca marca je jugoslovanska vlada naročila svojemu poslaniku v Ankari, naj stopi v stik s sovjetskim poslanikom v Turčiji glede vpostavitve trgovinskih odnošajev med obema državama. Jugoslovanski predlog za pogajanja je obsegal sledeče tri točke:

1. Pogajanja o sklenitvi trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo.

2. Pogodba o načinu plačevanja za izmenjano blago.

3. Pogajanja o organizaciji trgovinskih zastopstev Jugoslavije odnosno Sovjetske Rusije v Belgradu, odnosno v Moskvi.

Sovjetska vlada je po preudarku sprejela jugoslovanske predloge za pogajanja in poverila nalogo, da jih vodi, komisarju za zunanjo trgovino. V zvezi s tem pričakujejo v Moskvi prihoda jugoslovanskega zastopstva.

Jugoslovanska delegacija za trgovinska pogajanja s Sovjetsko Rusijo je 20. aprila odpotovala iz Belgrada v Moskvo. Potovali so skozi Rumunijo. Delegacijo vodi bivši finančni minister dr. Milorad Djordjevič. V delegaciji sta tudi dva Slovenci, Ivan Avsenek, industrijalec in član izvršnega odbora Narodne banke, ter tajnik delegacije dr. Zatar, sekretar zunanjega ministrstva.

V belgrajskih gospodarskih krogih menijo, da bo trgovinska pogodba s Sovjetsko Rusijo Jugoslaviji odvzela skrb za dobavo bombaža, ki ga Sovjetija mnogo izvažata. Nadalje pričakujejo, da bo Sovjetija mogla postreči s petrolejem, ki ga Jugoslavija zadnje čase dobiva iz Romunije manj, kot pred izbruhom vojne.

Gospodarski pomen trgovinskih odnosov s Sovjetsko Rusijo je po mnenju „Jugoslovanskega kurirja“ za nas lahko zelo velik. Sovjetska Rusija razpolaga ravno s surovinami, ki jih Jugoslaviji primanjkuje, katerih dovoz je danes z drugih delov sveta precej otežkočen.

V prvi vrsti lahko Jugoslavija iz Sovjetske Rusije uvažata koks, premog, antracit, surovo nafto, bombaž in laneno seme. Rusija je na bombažu zelo bogata. Lansko leto ga je pridelala en milijon ton, napram 840.000 tonam, kolikor je znašala proizvodnja bombaža leta 1938. Višek bombaža za izvoz, ki ga je imela Sovjetska Rusija na razpolago, je v začetku tega leta znašal 700.000 ton.

Tudi na premogu je Rusija zelo bogata. Že do sedaj smo iz Rusije uvažali znatne količine antracita. Poleg tega nam Rusija daje tudi kameno sol, ki jo je Jugoslavija do sedaj tudi dobivala iz Rusije po posredovanju Romunije.

be, ki niso stalni prebivalci tiste občine. Upravitelji hotelov in vsakovrstnih prenočišč morajo vsakega gosta prigrasiti in odglasiti v 12 urah po prihodu, odnosno po odhodu.

Oblastvom je naročeno, da proti vsem tistim, ki bi kršili te predpise, strogo postopajo. Uredba o priglasevanju prebivalstva določa za kršitev njenih predpisov kazni do 500 din globe, če pa v določenem roku globa ne bo plačana, pa zapor do 10 dni.

Jugoslavija pa bo v Rusijo predvsem lahko izvažala tobak, opij, oksid, volfram in antin, antimon, cement in boljše vrste kamna za fasade in gradbeno industrijo. Prav tako prihaja v poštev za izvoz lucerna, nekatere oljarice in dalmatinski buhač, ki ga sovjetska Rusija seže že nekoliko let v kirgijski republik. Za izvoz v Sovjetsko Rusijo pridejo v poštev tudi nekatere vrste sadja in povrtnine. Gotovo se bo Sovjetska Rusija pri bližnjih trgovinskih pogajanjih z Jugoslavijo zanimala za uvoz debelih svinj, ki jih je uvažala iz Bolgarije.

Naša država doslej ni imela rednih trgovinskih stikov z Zvezo sovjetskih republik, čeprav se je med našo državo in Zvezo sovjetskih republik razvilo že nekaj trgovinskega prometa. Statistika uvoza nam kaže, da je znašal sovjetski uvoz k nam od leta 1930. dalje v milij. din:

1930	7.64	1933	3.6	1936	5.4
1931	2.35	1934	6.2	1937	6.23
1932	2.0	1935	12.6	1938	3.43
				1939	2.7

V glavnem smo uvažali zadnja leta iz Rusije antracit, azbest-amiant, nekatera leta v večjih množinah tudi kovine in sol. Nasprotno pa je bil naš izvoz v Rusijo večino let enak ničli. Je v letih 1932 in 1934 je naša država izvozila tja večje količine elektrod iz nekdanje tvornice elektrod, ki jo je imela Kranjska industrijska družba na Dobravi (1932 nekaj nad 5 milij. din in 1934 2.1 milij. din).

Seveda je gotovo, da je bila medsebojna trgovina najbrž znatno večja, ker je šlo mnogo blaga s posredovanjem drugih držav v Rusijo in k nam, saj nismo imeli trgovinske pogodbe.

Čeprav so se pripravljala pogajanja, ki so omogočila, da so se sedaj začeli uradni razgovori, vodila tako spretno in tajno, da javnost o njih ni ničesar niti slutila, je vendar treba opozoriti na nekaj dejstev, ki tvorijo predzgodovino tega dogodka. Na koncu novembra lanskega leta se je po Belgradu raznesla vest, da bodo diplomatski odnošaji med Jugoslavijo in Sovjetijo v kratkem vzpostavljeni. Danes imamo občutje, da so bili prvi koraki že takrat storjeni. Med tem so morale nastati nekatere težave, ki so razgovore zavlekle. Že v oktobru se je v zvezi s pogajanjmi s Sovjeti imenovalo ime bivšega finančnega ministra v Živkovičevi diktatorski vladi Milorada Gjorgjeviča, torej ime istega moža, ki bo sedaj vodil v Moskvo številno zastopstvo za trgovinska pogajanja.

„Nekoliko pozneje, namreč ob priliki Balkanske konference v februarju letošnjega leta se je spet razširila vest, da se posebno Turčija trudi, da bi med Jugoslavijo in Sovjetijo prišlo do obnove diplomatskih odnošajev. To novico so potem zanikali. Danes pa bomo rekli, da je brez dvoma morala neka tretja država že dalje časa posredovati in da so takratne novice delno le odgovarjale resnici, čeprav ni znano, ali je posredovala Turčija ali Bolgarija, ali pa obe državi.“

„Kakšne uspehe bodo pogajanja rodila, danes ni mogoče reči. Besedilo kratkega uradnega poročila je tako sestavljeno, kakor da je uspeh pogajanj že v naprej zagotovljen. Nikdo pa ne sme povedati, če bodo gospodarskim pogajanjem sledila tudi že politična pogajanja. Le toliko smemo reči, da vlada na obeh straneh želja in volja spraviti v red vse medsebojne odnošaje brez izjeme.“

Naši stiki z drugimi državami

Z Bolgarijo

Jugoslovansko-bolgarsko liga je obenem z ljubljanskimi glasbenimi krogi zasnovala teden bolgarske glasbe, ki se je pričel v četrtek 18. t. m. s klavirskim koncertom enega najboljših sedanjih bolgarskih komponistov Pančem Vladigerom v ljubljanskem radiu. Umetnik sam je prišel v Ljubljano. V pondeljek je bil velik simfonični koncert slovenske, bolgarske in slovanske skladbe. G. Panče Vladigerov je sodeloval na tem koncertu z dvema točkama, s svojo rapsodijo „Vardar“ ter „klavirskim koncertom št. 3.“ Prva rapsodija je ena najboljših velikih sklad ter je bila v svetu predvajana vsaj že 3000 krat! V Jugoslaviji dozdaj še ni bila, ter je svoj krst doživela šele v Ljubljani v pondeljek. G. Vladigerov spada med največje sodobne bolgarske skladatelje ter je sedaj profesor glasbene akademije v Sofiji, dočim je bil pred nastopom III. Države v Nemčiji glasbeni ravnatelj Reinhardtovega gledališča v Berlinu in na Dunaju. Rodom je iz Šumna, kjer je bil njegov oče advokat, pa je že 10 leten deček izdal v tisku prvo klavirsko skladbo. Dozdaj je napisal krog 50 različnih kompozicij za klavir, violo, simfonično skladbo in eno opero.

V sredo ob 8 zvečer je v mali dvorani Filharmonije imel predavanje o bolgarski glasbi znani bolgarski muzikolog Ivan Kamburov, avtor edinstvenega Glasbenega slovarja na Balkanu, v katerem se je oziral tudi na slov. glasbenike. Njegovo predavanje je ilustriral s klavirskimi zgledi prof. L. M. Škerjanec. G. Kamburov je ostal potem še nekaj dni v Ljubljani, da je stopil v stik s slov. komponisti, kajti namen ima napisati posebno knjigo o slovenski glasbi, kakor je napisal pred kratkim knjigo o poljski glasbi.

Z Italijo

Italijanski senator Balbino o nas: „Jugoslavija je zemlja bodočnosti, zemlja ne statičnega, ampak dinamičnega obeležja, ki mora odigrati še pomembno vlogo v evropski zgodovini. Smatram, da jugoslovanski narod predstavlja to, kar je najdoločenejšega v slovanski duši. Slovanska duša se odlikuje po ljubezni do širokih obzorij, dočim ljubi italijanska mentaliteta dobro začrtane meje. Stik obeh različnih duš prispeva tako posamič, kakor tudi vzajemno k duhovnemu razvoju in želim, da lahko pri tej idealni rekonstrukciji sodelujeta.“

Z Nemčijo

20. aprila je v Ljubljani v Unionu v beli dvorani recital iz svojih del znani nemški pisatelj Karl Heinrich Waggerl, eden glavnih zastopnikov nove nemške literarne smeri „Blut und Boden“, ki je na svoji turneji po Jugoslaviji, da pripravlja kulturne stike med našimi narodi in Nemčijo. Dozdaj je izdal naslednja dela: roman Kruh (Brot), ko se človek naseli v samotni in si pripravi zemljo, da rodi kruh. Dalje roman Težka kri (Schweres Blut) in roman Leto Gospodovo (Das Jahr des Herrn), ki ima ta naslov, ker mu okvir predstavljajo prazniki kat. cerkvenega leta.

Z Španijo

S parnikom „Dedinje“ se je pripeljal v Split odposlanec španske vlade pooblaščen minister Louis Garcia Gu'haro. Španski minister se je takoj podal v javna skladišča, ki jih je pregledal. Ogledal si je tudi španski parnik „Monte Galero“, ki ukrcava žito za Španjo. Izjavil je, da ga je iznenadil napredek splitskega pristanišča. Minister se je zanimal za razširjenje že obstoječih trgovskih zvez Jugoslavije s Španjo. Španija se sedaj posebno zanima za naš les in cement. Iz Splita je minister odpotoval v Šibenik, kjer si je ogledal Šipadova skladišča, nato pa je potoval skozi Bosno v Zagreb.

Nedela po vüzmi peta

Pravo je Jezus vüchenikom svojim: „Zaistino, zaistino, velim vam: Či bote Očo kaj prosili vu mojem imeni, vam da. Do eti mao ste nikaj nej prosili vu mojem imeni. Prosite i bote prejeli, da bode vaša radost puna. Eta sam po prilikaj gučao vam. Pride pa vöra, gda vam ne bom več gučao v prilikaj, nego vam bom očivesno nazveščavao od Oče. Vu onom dnevi bote prosili vu mojem imeni i ne velim vam, ka bom jaz proso Očo za vas, ar Oča sam vas lübi, ar vi mene lübite i verjete, ka sam zišao od Boga. Zišao sam od Oče i prišao sam na ete svet; pali ostavljam te svet i idem k Oči. Velijo njemi vücheniki njegovi: Ovo zdaj očivesno gučiš i nikakše prilike ne praviš. Zdjaj znamo, ka vsa znaš i ne je potrebno tebi, ka bi te što spitavao. Po tom verjemo, ka si od Boga zišao. (Jan. 16. 24—30).

*

Edna od najpotrebnejših reči za človeka je molitev. Kak je zrak neobhodno potreben za telo, tak je molitev potrebna za dušno življenje. Zato nas Kristuš, njegovi apoštoli i sv. Cerkev resno opominajo, da ne smemo nikdar henjati moliti, nego moramo neprestano moliti.

Molitev je potrebna, da človek: 1. zadobi milost božo od Boga, 2. da si dobleno milost občuva celo življenje, 3. da v milosti božoj vmerje.

Dognana verska istina je, da človek s svojimi naravnimi močmi nemre včiniti nikaj zaslužlivo za večno življenje. V vsem nam mora podpirati milost boža. Ravnotak istinsko pa je tudi, da človek sam iz sebe nemre odložiti bremena smrtnoga greha. K tomu je potrebna človeki nadnaravna milost boža, ki ga razsvetli, njemi da spoznati njegov grešni stan, njemi omeči volo i pomaga zapustiti njegovo žalostno stanje. Bog da vsakšemi grešniki milost, ki ga razsvetli, da spozna svoj žalosten stan.

Da pa zadobi grešnik od Boga milost, da more greh zapustiti, mora on Boga za to milost iskreno prositi. Z drugimi rečmi povedano, dužen je moliti.

To je tudi od sv. Cerkvi potrjeni navuk velikoga cerkvenoga vüčitelja sv. Avguščina, ki piše: „Trdno verjemo, da nihče nemre doseči večnoga zveličanja, če ga Bog ne zove; da se nišče, čeravno od Boga pozvani, nemre zveličati, če njemi Bog ne pomaga; verjemo pa tudi, da nišče te bože pomoči ne dobi, če Boga za njo ne prosi.“

Te tri reči teda, molitev, milost boža i večno zveličanje, so tak tesno med seboj združene, da si edne brez druge niti misliti ne moremo.

Pomen teh reči je te: Grešnik nemre zapustiti svojih grehov, če ga Bog ne vabi k tomu; pa tudi potem, gda ga je pozvao, se grešnik nemre spreobrniti, če ga Bog ne podpira s svojov milostjov; nemogoče pa njemi je tudi to pomoči dobiti, če za njo ne prosi, to se pravi, če ne molí.

Molitev je teda edina pot, ki mora grešnika pripelati k pobokšanji. Molitev je edini pripomoček razžaljenoga Boga nagnoti k smilenji, ona je edino sredstvo rešiti dušo pred večnim pogübljenjom.

Pa tudi pravilniki je milost potrebna, če šče vstrajati v dobrom. Duša ma dosta sovražnikov. Kak jih najpremaga? Samo i edino z molitvov.

Brezl molitve v življenji pa tudi nišče nemre vmreti v milosti božej. Vmreti v milosti božoj je dar božega smilenja.

Zato smo zaistino dužni moliti, če se ščemo zveličati.

Nemška vojaška misija v Italiji

V Rim je prišla mnogoštevilna nemška vojaška misija, ki je bila na kolodvoru sprejeta od visokih odličnikov italijanske oborožene sile. Nemško vojaško odposlanstvo bo nekaj časa ostalo v Italiji in si bo ogledovalo vojaške naprave. Imelo bo tudi nekaj posvetovanj z italijanskimi vojaškimi krogi. Drugih podrobnosti o pomenu prihoda nemških častnikov v Italijo za enkrat ni.

Papež o narodih in državah

Zmotni nazori, ki priznavajo državi neomejeno oblast, niso, častiti bratje, pogubni samo za notranje življenje narodov, za njihov napredek in za pospeševanje njihove blaginje, ampak škodujejo tudi razmerju naroda do naroda; ker pretrgajo skupnost nadnaravne družbe, izpodmaknejo pravu narodov tla in mu vzamejo veljavo, odpro pot kršitvam z ene in z druge strani in tako otežkočajo medsebojno razumevanje in mirno sožitje.

Človeški rod pa, kakor koli je že po naravnem, od Boga danem redu razdeljen v družabne skupine, narode ali države, ki so vse druga od druge glede njihove notranje organizacije neodvisne, ga vendar vzajemne nrayne in pravne vezi družijo v veliko občestvo narodov, ki je naravnano v dobro vseh in urejeno po posebnih zakonih, ki varujejo skupnost in pospešujejo napredek.

Pač ne bo nikogar, ki bi ne videl, kako je ta od nikoder odvisna oblast države v očitnem nasprotju z notranjim, naravnim zakonom; tudi je očitno, da ta nazor vse zakonito urejene zadeve, ki vežejo narode drugega na drugega, brez odgovornosti prepušča sodbi oblastnikov in tako onemogoča pravo edinost in uspešno medsebojno sodelovanje.

Zato, častiti bratje, je neobhodno potrebno, da narodi za svoje skladne in trajne medsebojne stike in plodnosne zveze priznavajo in izpolnjujejo tista načela naravnega mednarodnega prava, ki urejajo njihov reden potek in učinkovanje. Ta načela pa zahtevajo, da se na obe strani spoštuje pravica do neodvisnosti in do življenja in do proste poti k napredku; dalje zahtevajo, da se pogodbe, ki so bile sklenjene in potrjene po določenih mednarodnega prava, točno izpolnjujejo.

Vojna in politika

Predsednik francoske republike *Lebrun* je poslal norveškemu kralju *Haakon*u sledečo poslanico:

Nemčija je izvedla na Norveško napad, ki je naletel na obsodbo vseh narodov. Želel bi v svojem imenu in v imenu francoskega naroda, ki je močno ganjen zaradi veličastne hrabrosti, katero je pokazala vaša plemenita država v borbi z napadalcem, izraziti Vašemu Veličanstvu čustva simpatij in občudovanja. Norveška je lahko prepričana, da bo Francija v polnem sporazumu z zavezniki nudila na vseh popriščih in z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, najbolj učinkovito pomoč, da bi se zajamčilo spoštovanje pravic, neodvisnosti in svobode.

V Nemčiji so proslavljali Hitlerjev 51 rojstni dan. Ob tej priliki se je zbrala v Berlinu pred palačo državnega kanclerja ogromna množica ljudi in prepevala nacionalistično himno ter proti angleške pesmi. Hitler se njim je pokazal na balkonu. V teku dopoldneva je maršal Göring izročil Hitlerju darilo nemškega naroda v obliki prostovoljne zbirke starega železa in drugih kovin. Uspeh zbiranja baje presega vsa pričakovanja. Iz vseh krajev Nemčije prihaja na tisoče in tisoče brzojav, ki dokazujejo, da nemško ljudstvo brez izjeme stoji za Hitlerjem.

Koliko velja vojna? Francoski mornariški minister *Champinchi* je izdal nekaj tozadevnih skrivnosti. Granata, ki tehta 200 kg in s kakršnimi streljajo torpedovke in rušilci v podmornice, stane 6000 francoskih frankov. Francoska torpedovka „*Sirocco*“, ki je uničila tri sovražnikove podmornice, je potrebovala za vsako od teh vrsto streljav, kar je stalo 54.000 frankov: za uničenje ene nemške podmornice. A to so razmeroma še skromne vsote, ki pa narastejo v velikanke številke spricho velikih bojnih ladij in rušilcev. Enominutni ogenj iz topovskih žrel bojne ladje „*Foch*“ je stal več ko 1 milijon frankov, iz večjih ladij 5 milijonov frankov in iz „*Richelieuja*“, ki je ena največjih ladij francoskega vojnega brodovjva pa malenkost — 9 milijonov frankov! Take številke tudi najpreprostejšemu zemljanu povedo, zakaj ima v moderni vojni finančni minister tako veliko besedo...

Ni pa dvoma, da je prvi in nepogrešljivi pogoj vsakega mirnega sožitja med narodi in duša pravnih odnosov — medsebojno zaupanje, obojestransko pričakovanje in prepričanje, da bo dana beseda obveljala, ker sta obe strani spoznali, da je „modrost božja kot orožje“ (Prid 9, 18) in sta — ako bi nastale kake zakasnitve, ovire, izpremembe ali spori, kar se more zgoditi ne vedno iz hudobije, ampak tudi zaradi izpremenjenih razmer in resnično nasprotujočih si koristi — pripravljeni pogovoriti se in se ne začeti k sili ali k grožnjam s silo.

Odtргati mednarodno pravo s sidra božjega prava in ga dati prosto na razpolago državam — to ni nič drugega kot oropati ga njegovih odlik in moči in ga prepustiti nepreračunljivi zasebni in javni želji po dobičku; za vsem tem pa se skriva naklep, uveljaviti svoje pravice in zopervati pravicam drugih.

Res pa je tudi, da po preteku časa ali vsled popolnoma izpremenjenih razmer, česar pa ob sklepanju nihče ni videl vnaprej niti ni mogel videti, kaka pogodba ali kako njeno določilo more postati za enega izmed bogobenikov krivična ali le preveč težka, ali se vsaj zdi, da je taka, ali pa ne služi več namenu. Ako se kaj takega pripeti, pač ni dvoma, da se je treba takoj iskreno pogovoriti in pogodbo ali prenarediti ali pa jo nadomestiti z drugo. Že vnaprej smatrati pogodbo za nekaj plehkega in neresnega ali si molče pridržati možnost enostransko jo kršiti, kadar bo kazalo — to pa bi zamorilo vsako medsebojno zaupanje med državami. In tako se izpodkoplje naravni red in zazijajo nepremostljivi prepadi, ki ločijo narode in ljudstva.

Okrožnica Pija XII. „*Summi Pontificatus*“ (Dalje)

Bari — vojna luka. Včerajšnja izjava italijanskih pomorskih oblasti, da se luka in okolica mesta Bari na vходу na Jadransko morje proglasita za zaprto ozemlje za redni pomorski promet, je vzbudila veliko pozornost v francoskih pomorskih krogih. Trdi se, da je italijanska vojna mornarica izplula na velike vojne manevre v Sredozemsko morje.

Delež Nemčije in Italije v trgovini balkanskih držav. Največji del zunanje trgovine balkanskih držav gre v Nemčijo. To kažejo naslednje številke: *Jugoslavija*: 62% vsega uvoza pride iz Nemčije in 53% vsega izvoza gre v Nemčijo. V Italijo gre 85% jugoslovanskega izvoza, iz Italije pa prihaja 9% jugoslovanskega uvoza. *Madžarska*: 40% madžarskega uvoza prihaja iz Nemčije in 60% vsega madžarskega izvoza gre v Nemčijo. Italija daje 5% madžarskega uvoza, kupuje pa 7% madžarskega izvoza. *Romunija*: 60% romunskega uvoza prihaja iz Nemčije in tja gre 43% vsega romunskega izvoza. Italija daje 3% romunskega uvoza in kupuje 7% romunskega izvoza. *Bolgarija*: 60% vsega bolgarskega uvoza prihaja iz Nemčije, tja gre pa 72% vsega bolgarskega izvoza. Bolgarija daje nadalje Italiji 3.5% svojega izvoza, iz Italije pa dobiva 4% svojega uvoza. *Grčija*: 30% vsega grškega uvoza prihaja iz Nemčije, tja gre pa 38% vsega grškega izvoza. Italija tvori 5.5% grškega uvoza, v Italijo gre pa 5.5% vsega grškega izvoza.

Naše oblasti izganjajo nadležne tujce

Zaradi večjega navala tujcev v našo državo, je ministrski svet predpisal uredbo o bivanju tujcev v naši državi. Po tej uredbi je vsak tujec, ki pride v našo državo, dolžan izpolniti posebne formalnosti povsod, kjer se ustavi. Vsak dan bivanja mora javiti oblastem. Prav tako mora prijaviti odnosno odjaviti vsako spremembo bivališča. Pri komer bo oblast ugotovila, da nima vseh potrebnih listin v redu, bo moral takoj zapustiti državo. Predpisi o kaznih, ki jih določa ta uredba, so zelo strogi. Poleg te nove uredbe, s katero se ureja bivanje tujcev v državi, ostanejo

† Župnik ANTON ČIRIČ

Dne 20. aprila popoldne ob 1. uri je umrl v starosti 66 let priljubljeni in daleč poznani g. Anton Čirič, župnik v Gor. Petrovcih. Rodil se je 25. maja 1874 v Gornji Radgoni. Za duhovnika je bil posvečen 23. septembra 1899. Služboval je po raznih kapucinskih samostanih in je slovel kot izboren govornik. Nekaj let je bil v minoritskem samostanu v Ptuj, od koder se je podal v dušno pastirstvo in je bil kaplan pri sv. Barbari v Slov. goricah. Iz Slov. goric je bil poslan na našo krajino, v lepo Petrovsko faro, kjer je ostal do prerane smrti. Pogreb je vodil markovski župnik g. Ficko ob veliki udeležbi ljudi in 16 duhovnikov, pridigal je dolenski župnik g. Horvat, ki je blagega pokojnika tudi previdel. Rajni je bil vesele narave ter požrtvovalno delaven duhovnik v cerkvi in na prosvetnem polju. Molimo zanj.

Podpore izredno nadarjenim učencem

Ban naše banovine g. dr. Marko Natlačén je podpisal pravilnik o podeljevanju podpor izredno nadarjenim učencem iz banovinskega proračuna. Namen tega pravilnika je, da se podeljujejo podpore izredno nadarjenim učencem, ki bi se drugače zaradi pomanjkanja sredstev ne mogli šolati, da morejo dovršiti strokovne, srednje in visoke šole ter na ta način razviti svoje posebne zmožnosti ter jih potem uveljaviti v korist slovenskega naroda in države. Kr. banska uprava postavlja vsako leto v banovinski proračun potreben znesek za vzdrževanje podpirancev iz prejšnjega leta in tistih, ki se za pričetek šolskega leta na novo izberejo.

Postopek je v glavnem naslednji: upraviteljstva ljudskih šol sporoče po okrajnih nadzornikih vsako leto potrebne podatke o izredno nadarjenih in revnih ljudskošolskih učencih 4. in 5. razreda. Za prijavljene pošljejo tudi potrebne listine. Nato izbere prosvetni oddelek izmed predlaganih tretjino in pokliče odbrane na psihotehnično preizkušnjo, ki jo izvrši banovinska poliklicna posvetovalnica. Nato sprejme ban po predlogu prosvetnega oddelka določeno število učencev za banovinske podpirance in vsakemu odredi višino mesečne podpore v bodočem šolskem letu. Po potrebi se določijo posameznim podpirancem tudi vrste šole. Za podpiranca lahko sprejme ban tudi učenca meščanske, srednje ali strokovne šole, ki kažejo izredno nadarjenost v tej ali oni panogi znanosti, umetnosti, gospodarskega ali sicer javnega življenja, a je tako reven, da z lastnimi sredstvi ne bi mogel nadaljevati študij in svojih zmožnosti popolnoma razviti.

Beograd. Belgrajska policija je ta teden nenadoma izvedla tudi hišno preiskavo v stanovanju bivšega predsednika vlade dr. Milana Stojadinoviča ter njegovih prijateljev, kakor tudi v pisarni njegove nove stranke, ki jo je bil ta mož ustanovil. Našla je povsod celo množino obtežilnega gradiva in raznih spisov ter letakov. Na podlagi tega je oblast dr. Stojadinoviča v petek zjutraj na njegovem stanovanju prijala ter ga odvedla v internacijo v kraj Rudnik v Srbiji po določenih zakona o zaščiti države. V tem smislu je bilo izdano listom uradno sporočilo, ki ga s tem podajamo.

še nadalje v veljavi vsi dosedanji predpisi o bivanju tujcev.

Med neko večerno predstavo v belgrajskem kinu je občinstvo v parterju bilo kar zasuto z letaki, katere so neki tučci v mraku, ko je občinstvo gledalo slike na platnu, vrgli iz galerije ter se potem izgubili. Ta razdiralna tujska akcija je povzročila, da je upravnik policije izdal važno in koristno uredbo, ki bo v najkrajšem času, vsekakor pa v desetih dneh, brez čvoma presekala tujsko delovanje, nakar bo moralo več ko dve tretjini tujcev zapustiti Beograd. - Boj proti nezaželenim tujcem se vrši tudi v mnogih drugih državah.

Delavsko-kmečki tabor v Soboti

Kakor smo že zadnjič poročali, bo v nedeljo, dne 5. maja v Soboti veliki kmečko-delavski tabor. Na tabor bodo prišli tudi odlični gosti. Kmetje in delavci! Naš tabor bo veličasten. Takega tabora Sobota še ni videla. Zato bomo to nedeljo vsi šli v Soboto. Naj nebo hiše, ki na ta tabor nebi poslala vsaj po dva, tri ljudi. Vsaka občina, ali fara bo imela svoj prapor s zastavo. Te prapore bo ZPD porazdelila med naše člane pred razvitjem slavnostnega sprevoda. Vse odbornike delavskih društev ZPD naprošamo, da se potrudijo s predprijavo znakov po en dinar. Znak za pristop k vsem prireditvam naj si vsak že vnaprej poskrbi, da ne zamudi prilike za sodelovanje. Zadnji dan bo namreč težko dobiti znake, ker bo velik naval in nam utegnejo znaki zmanjkati. Kdor znaka ne bo imel, ne bo mogel sodelovati v sprevodu, niti imel dostop na stadion SK Mure k zborovanju in nadvse lepi igri, pri kateri bo sodelovalo preko 120 igralcev.

Navodila za udeležence na kmečko-delavskem taboru

Pripravljalni odbor prosi vse tiste, ki se bodo udeležili delavsko-kmečkega tabora v M. Soboti sledeče:

1. Biciklisti naj svoja kolesa odložijo pri svojih poznanjih. Za kolesa namreč nihče ne more nositi odgovornosti. Zato naj vsak na svoj bicikel sam pazi kam ga shrani, da ga tam najde. Tisti dečki i mladi moški, kateri hočejo iti s kolesi v sprevodu, naj si kolesa okrasijo s cvetjem in zastavico, ki mora biti plave, bele in rdeče barve; kolesa bicikla pa s papirjem iste barve. Edino taki biciklisti naj s svojimi kolesi pridejo na zbirališče v Cerkvno in Sodno ulico. Vsi morajo biti najkasneje ob 9. uri na svojem mestu. Vsi ostali naj kolesa ne vozijo v sredino mesta, ker bi tam ovirali promet, temveč naj ista odložijo že preje nekje zunaj, kakor smo zgoraj povedali.

2. Konjeniki naj si poskrbijo črn pruslek, črn klobuk, škornje (črevlje s sarami), široke hlače in srajco s širokimi rokavi, vse iz domačega belega platna. Mladi moški in dečki imajo lepo priliko pokazati našo staro narodno nošo. Potrudite se, da bo čimveč take noše v sprevodu. Tudi ženske in dekleta naj si poskrbijo narodne noše.

3. Parkiranje avtomobilov, motociklov, konjskih voz itd. se v mestu ne dovoli, pač pa zunaj preko železnice na živinskem sejmišču. Vsi, ki imajo taka vozila naj tedaj iste zapeljejo na prostor občinskega sejmišča.

4. Kmete, ki imajo konjske vprege prosimo, da si svoje vozove lepo okrasijo in tako pridejo v M. Soboto, da bodo vdeljeni v slavnosten sprevod. Taki okrašeni vozovi bodo shranjeni zadaj za stadionom sportnega kluba „Mure“ tako dolgo, dokler bo trajal tabor. Na vozovih naj bo ali kmečka svatba z godbo, ali predice, ali kaj drugega.

5. Vsak naj se pazi pred žeparji, ki ob takih prilikah radi kradejo.

6. Udeleženci, zlasti delavci! Pokažite na dan tabora popolno disciplino. Vedite se dostojno povsod na poti od doma do M. Sobote, na zbirališču, v sprevodu, na taboru in pozneje, ko se boste razhajali. Nihče naj ne bo pijan. Bodite vljudni napram vsakomur. Ta dan hočemo pokazati našim bratom onstran Mure, da smo eno in isto in da smo složni, da se zavedamo svoje narodne in stanovske samobilnosti itd. Brezpogojno ubogajte reditelje, ki bodo imeli dolžnost voditi vse v lepem redu.

7. delavske organizacije dobijo svoje zastave tik pred razvitjem slavnostnega sprevoda. Vsako društvo naj prinese s seboj še kako državno zastavo, da bo sprevod čim lepši. Organizacije naj si poskrbijo godbe-muzike, katere morajo igrati budnico skozi vasi do sedeža društva, potem pa po celi poti do M. Sobote. Prekmurci! V nedeljo dne 5. maja t. l. naj navsezgodaj doni lepa slovenska pesem preko naših lepih

bregov na Goričkem in preko naše lepe Ravenske in Dolinske ravnice. Na tabor naj pridejo ne samo delavci, temveč tudi kmetje, ker Kmečka zveza z nami skupaj prireja ta tabor.

8. Delavska društva naj korporativno pridejo na zbirališče v Cerkvno in Sodno ulico. Voditelji zunanjih organizacij so osebno odgovorni za red in disciplino med svojim članstvom. Reditelji bodo odkazali mesto, kjer se bo počakalo do razvitja sprevoda. Isto velja tudi za vse ostale udeležence, t. j. bicikliste, konjenike, vozove, narodne noše itd. Vsi pa morajo biti najkasneje ob 9. uri na svojem mestu. Tisti, ki pridejo z vlakom z Goričkega naj se zunaj pred postajo lepo uvrstijo in tako odidejo na zbirališče. Godbe naj igrajo na poti od postaje do zbirališča, pozneje pa bodo igrali v sprevodu.

9. Vsi udeleženci naj si vnaprej kupijo taborni znak, ki stane samo 1 din. Bati se je, da bodo znaki zmanjkali. Zato priporočamo, da si istega vsak pravočasno poskrbi. Tehnično ne bo mogoče obvladati prodaje znakov v nedeljo, ker bo prišlo nad deset tisoč ljudi z onstran Mure in bodo prodajalci znakov komaj zadostili tistim; zato naj si naši ljudje, kupijo znake že med tednom pri društvih ali organizacijah poljedelskih delavcev, ki so v vseh farah ali občinah v Prekmurju. Voditelji delavskih organizacij, potrudite se z prodajo znakov, da ga bo vsak človek imel, ki je v vaši občini že pred soboto.

V božjem imenu tedaj na svidenje v M. Soboti v nedeljo dne 5. maja.

Iz pisarne Zveze polj. delavcev,
Pripravljalni odbor.

Zveza poljedelskih delavcev sporoča

1. Delavsko-kmečki tabor je letos zato tako pozno, ker ga prireja skupaj z Kmečko zvezo v Ljubljani in pa radi letošnje pozne sezone. Vsled močne zime se letos sezona za posredovanje delavcev začena mnogo kasneje kakor prejšnja leta. To sporočamo zato, ker so nekateri delavci vprašali zakaj je letos zborovanje tako pozno in pri tem izrazili bojazen, češ, da letos ne bodo dobili dela. ZPD sporoča vsem delavcem, da naj radi dela in zaposlitve bodo mirni. Vsi bodo prišli na svoj račun. Starejši ljudje, ki smejo iti v inozemstvo, bodo šli tja in sicer v Francijo ter v Nemčijo. Dalje nad 2000 ljudi gre na delo v Vojvodino, t. j. v Bačko in Banat ter na Belje. Ostale mlade moške delavce v starosti od 21 do 30 let pa bomo skušali zaposliti pri utrjevalnih in drugih sličnih delih, gradnjah cest, kopanju kanalov itd. Tako upamo, da nihče, ki bo dela potreben, ne bo ostal doma.

2. Posredovanje z Nemčijo se prične šele po 6. maju. Preje mora nemška oblast z našo vlado v Beogradu urediti tozadevno pogodbo. Z verodostojnega mesta nam je to že obljubljeno.

Posredovanje ali najemanje delavcev za Francijo pa začne kmalu. V Francijo bo šlo, kakor smo že zgoraj povedali, okoli 3000 sez. delavcev na 6 mesecev in samo na poljsko delo v skupinah in na način, kakor v Nemčijo. Plača je letos zelo zboljšana. Delavci bodo imeli sledeče plače:

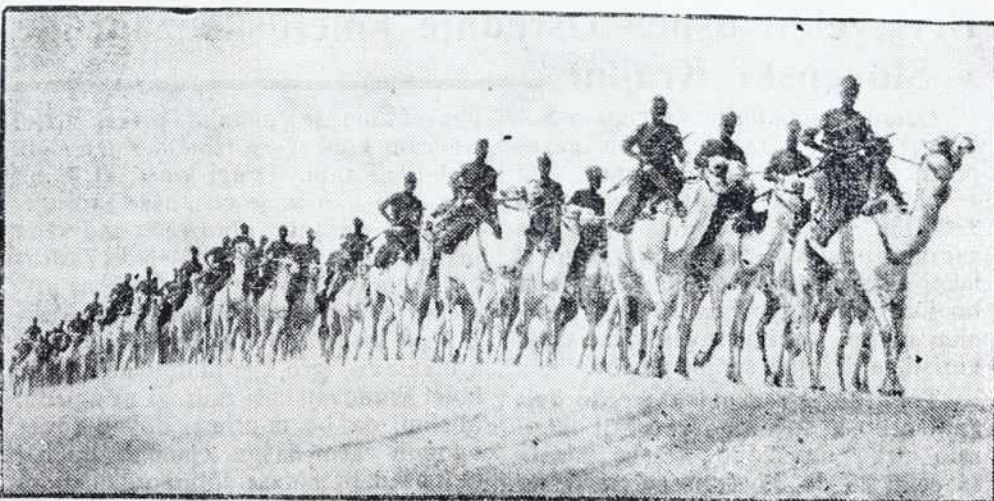
Za delo v akordu od hektara:

V departamentih:	Za redčenje in okopavanje in naklad. po hektarju:	Za bratvo po hekt.:
Nord, Pas-de-Calais in Somme	650 - Frs.	750 - Frs.
ter Aisne	650 - Frs.	750 - Frs.
v kraju St. Quentin: Laon, Soissons	585 - "	700 - "

V departamentih:	Za redčenje in okopavanje in naklad. po hektarju:	Za bratvo po hekt.:
Eure, Marne, Oise, Seine & Marne, Seine & Oise, Seine Infre, Yonne, Eure & Loir, Loiret, Aube	585 - "	700 - "

Če repo izorje plug, potem 100 Frs. manj po hektaru. Plača dnevno, če ne delajo v akordu, temveč v dnini je za moške 32.- Frs in za hrano 10 Frs skupaj 42 Frs. za ženske pa 28 Frs in za hrano 10.- skupaj 38 Frs. Ves zaslužek bodo delavci lahko neovirano poslali domov.

Toliko na znanje vsem delavcem, da bodo mirni. Posredovanje se bo začelo v dnevih po našem velikem taboru.

Kolona britanskih črnih konjenikov v egiptovski puščavi.

Glasi iz Slovenske Krajine

Sobota. Po vseh večjih krajih soboškega sreza, kjer je kaj industrije, je ZZZ postavila svoje postojanke. Vse te organizacije skrbijo poleg ožjega okoliša svojega delavstva, tudi za splošno dobrobit vsega ostalega delavstva našega kraja. Ko je tako ZZZ v soboškem srezu skoraj že v celoti izvedla organiziranje delavstva, bo v bodoče skušala tudi delavstvo lendavskega sreza organizirati v naši močni delavski organizaciji. Ker ima naša pokrajina tudi veliko število poljedelskega delavstva, katero delavstvo želi z našo organizacijo sodelovati, smo v svoj program vzeli tudi skrb, kako pomagati in zaščititi z zakoni poljedelsko delavstvo. Upamo, da bodo vsi, katerim je dobrobit naših delavcev pri srcu, pri izvedbi tega našega programa pomagali. — *Dovoljenja zvišanja cen.* Kr. banska uprava je odobrila mesarskim podjetjem *Benko Josip, Vukan Geza, Bac Ludvik, Kemeny Marko in Flisar Ludvik*, da smejo prodajati svinjsko meso po največ din 16, slanino po največ din 19 in mast po največ din 21 1 kg. Zvišanje cene govejega in telečjega mesa se prepove. — Naša obmejna, odnosno prekmurska prestolnica dobiva iz leta v leto modernejše obličje, kar nam je vsem v ponos. Pred dnevi so pred katoliško cerkvijo podril stare kostanje in s tem pride cerkev mnogo bolj do izraza.

Lendava. Zadnje nedeljo je bilo v hotelu Krona predavanje za hišne posestnike glede obrambe proti napadom iz zraka.

Dugoveške gorice. Obeso se Graber Mihael, družinski oča, Bio je na živcih betezen se iz svetovne vojne.

Preložitve banovinske ceste Pertoča-Hodoš izlicitirana. Te dni je bila na tehničnem oddelku banske uprave druga licitacija za preložitve banovinske ceste Pertoča-Hodoš v skupnem znesku 272 000 din. Graditev je izlicitiralo podjetje Ivan Svetina iz Ljubljane, ki sicer ni ponudilo nobenega popusta. Ker je to že druga licitacija, je zadostoval en sam ponudnik.

TAKO POCENI PA ŠE NI BILO!

Za 3 dinarje lahko dobiš: 1 kompletno spalnico, moderno izdelano, vredno Din 4000, 1 moški bicikel, 1 ženski bicikel, 1 kromatično harmoniko, 1 sod vina, 1 moško obleko, 1 žensko obleko, 1 moško žepno uro, 1 žensko žepno uro, 1 budilko in še nad 400 drugih dragocenih dobitev, na tom-boli prosvetnega društva v Črensovcih, ki bo na križovo nedeljo dne 5. maja. Zato ne zamudi prilike!

Črensovci. Podružnica konjerejskega društva za lendavski srez bo imela v nedeljo dne 28. aprila t. l. ob 9. uri zjutraj v Črensovcih v gostilni Bauer svoj redni letni občni zbor. Ker se bo tam razpravljalo za konjerejske važne zadeve, predvsem o novih pravilih za konjerejske zadrage, vabi podružnica vse člane in ostale konjerejske, da se občnega zbora udeležijo v čimvečjem številu. Na občnem zboru bo predaval tudi banov. g. živinozdravnik Baša I. iz Beltincev o konjereji.

Kobilančar iz Francije. Ti prelepa Slovenska Krajina, nam najlepša je rojstna ves Kobilje, kde mlada je ekspoziura nastala i novomešnik prvi iz rojstne vesi je stao pred oltarom i daritev prvo je Vsemogočnomi Bogi prikazao. O, kakše veselje za naše domače i kakša žalost za nas izseljence, da vse lepše miné brez nas, da se nemoremo vdeležiti prve sv. meše v rojstnoj vesi Kobilje. Preč. g. novomešnik, bodite jezero krat toplo pozdravljeni od nas izseljencov, pozdravljamo tudi našega ekspoziata č. g. Koredan, najno dete, stariše, rodbino, prosvetno i Marijino družbo, učitelstvo i celo ves Kobilje. — Berden Emerik, žena, mati i dejte.

Za Karmelski samostan na č. sv. Trezike Deteta Jezusa je iz zahvalnosti poslala V. I. K. iz Chicage 5 dolarov=275 Din. Penez odposlan karmeličankam v Ljubljani.

Šalovci. Posestnik Berke Jožef je najšo zvečer na okni svoje hiše pisker s kisilim zeljom i svinjskim mesom, glažek žganja i košček rženoga krüha. Jed se njemi je vidla sümliva i je vseeno posküso nekaj požirkov. Taki je pa začüto bolečine v želodci i spadno v nesvest. Na srečo je prišo sosed, ki ga je spravo na noge. Kda so poznej dali meso psövi, je te za dve vüri zgino. Berke živi sam v svoji hiši, hrano njemi pa po navadi mosi brat pa tudi dobri sosidje. Osümlili so nekšo žensko, štera njemi je že večkrat zagrozila, da ga bo „spravila spat“.

Rakičan. Dne 20. aprila 1940. je g. Franc Kous iz Rakičana napravil mojsterski izpit iz gradbene stroke na tehničnem oddelku kr. banske uprave v Zagrebu s prav dobrim uspehom. Mlademu podjetniku, ki je znan med našim ljudstvom kot soliden in zmöžen strokovnjak zidarских del. Iskreno čestitamö.

Na podporo Novin so poslali: Iz Francije: Lazar Štefan in žena Marija 1475 din, Simica Miljević 12 din, Horvat Jožef 1875 din, Horvat Marija 1150 din. Iz Clevelanda: Rožman Frank, žena Kata in hči Marija 1250 din. Bog povrni!

Filovci. Lovrenčec Franc se je svajüvao z mladov rodbinov zavolo posestva. Pri tem je en od sorodnikov zgrabo za motiko i z njov vdaro starca v trbüh, tak, da je na poti v bolnico vrnö.

Na zborovanju Kmet. zbornic za Slovenijo je bil v Ljubljani dne 20. aprila izžrebän, kot svetnik za okraj Lendava, g. Lebar Josip.

Petišovci. Pretekli pondeljek zvečer so neznanci streljali skoz okno na našega šol. upr. g. Erkerja. Eden strel ga je zadel v levo oko, drugi v prsi. G. upravitelj je bil takoj prepehjan v bolnico v Čakovec, orožništvo pa išče zločinca.

Na misijon g. Kereca je iz zahvalnosti poslala V. I. K. iz Chicage 3 dolare=165 Din Penez odposlan na Rakovnik.

Lipovci. Görelo je pri Lükovih, lesena hiža je do teo zgorela. Sreča, da je hiža stala zvüna vesi i se požar ne razširo. Pred kratkim so nesrečno družino obiskali tudi tovari.

Ogenj je tudi bio v gošči Našička v gornjem deli naše krajine.

- N ■ Kolesa
- A ■ Šivalne stroje
- J ■ Gramofone - plošče
- C ■ Motorna vozila
- E ■ Vse tehn. predmete
- N ■ Glaže za okna
- J ■ Vso špec. blago
- E

dobite v trgovini tehničnih predmetov in z mešaním blagom

Kocuvan L.
D. Lendava

(Preje trgovina g. Weissenstern C.)

Prvi veliki uspeh Osrednje kmetijske zadruga v Slovenski Krajini

Osrednja kmetijska zadruga v Soboti je začela v zadnjem času nakupovati pšenico od svojih članov. Do sedaj je stala na meterski stot 215 do 220 Din. Ko je Osrednja kmetijska zadruga ponudila 240 Din, so trgovci takoj šli na 240 do 250 Din. Seveda bo tudi zadruga odgovorila s primernimi ukrepi, da bo zavarovala svoje koristi ter koristi svojih članov.

Torej se je zadrugi posrečilo dvigniti ceno, ki so jo trgovci držali dolgo zelo nizko na škodo našega kmeta za celih 25 do 35 Din. na meterski stot. To je lepa vsota, če pomislimo, da je pšenica kljub različnim mahinacijam trgovcev v zadnjem času zelo pridobila na ceni. Torej s te strani je zadruga dosegla prvi veliki uspeh za našega malega kmeta.

Ta nagel dvig cen pri poljedelskih produktih se ni opazil nikjer drugje (recimo na borzi). Zato je pač uspeh pripisovati akciji naše Osrednje kmetijske zadruga v Soboti. Na borzi so cene ostale prej ali slej stalne.

Ta dvig cen je pa tudi važen vzgojni faktor pri našem članstvu. Kot članstvo vidi, je veletrgovski kapital šel takoj v akcijo, da omalovaži ter uniči njeno akcijo na vpliv cen. Od članstva je odvisno, če bo akcija Osrednje kmetijske zadruga imela trajne, ali pa le delne uspehe. Če bo sedaj članstvo nasledilo in dalo pšenico trgovcem, ki so po nekaterih krajih sledili našim strokovnim pregledovalcem cen in našim članom kar sproti obljubliali višje cene, potem bo akcija Osrednje kmetijske zadruga imela le začasn uspeh. Zadruga ne bo v stanu konkurirati in bo ustavila svoje nakupovanje pšenice ter se kantonirala na druge panoge, trgovci bodo pa takoj na to padli s ceno na staro višino. Zato poziva Osrednja kmetijska zadruga vse svoje člane in pristaše, da naj ja ne sledijo tem trgovskim vabam, ker si bodo s tem škodovali le sami sebi. Oni morajo dati svoje žitarice samo zadrugi, ker jim ona plača visoke in pravične cene. Seveda se lahko zgodi da bodo trgovci šli v nekaterih primerih z različnimi zvitostmi na delo. Tudi te je treba razkrinkati in opozoriti kmete, da tudi tem ne nasedajo. Tako vam bom navedel en primer iz vasi Krog: Zgodilo se je, da je neki kmet prodal svojo pšenico po 245 Din. Rekel je seveda, da jo je prodal po 250 Din. To je bilo najbrž dogovorjeno s trgovcem. Pride domov in pripoveduje sosedom in in svojim sorodnikom o ceni, ki jo je dobil od trgovca. Ta kmet, ki ni član naše zadruga, zapelje tudi enega našega člana, da odpelje tudi on pšenico tja. Toda v tem slučaju trgovec ni hotel več plačevati visoke cene,

temveč mu je ponujal precej nižjo. Koncem koncev se izmota s tem, da je niti ne rabi. Drugi kmet, ki je bil tako zapeljan in je član naše zadruga, pride s skesanim obrazom v zadrugo pisarno ponujat zadrugi pšenico. Zadruga mu noče odkloniti, toda ga je na primeren način opozorila na njegovo zadržano disciplino in mu tudi takoj razkrinkala vso igro, kjer bi dotični trgovec hotel škodovati naši zadrugi na ugledu. Mislim, da bo ta primer dovolj dober opomin vsem našim članom, da naj ne nasedajo nadvse dobro organizirani in zviti igri, ki bi rada škodila naši zadrugi. Trgovci plačajo gotovemu kmetu pšenico dražje, ta pa s tem premoti vse ostale. Ta igra lahko traja samo nekaj časa. Škoduje pa samo kmetom in zadrugi. Trgovec lahko ima v gotovih slučajih zgube 200 do 300 Din, na drugi strani si pa to zgubo lepo nadoknadi.

Kmetje, ne dajte se tako prevariti. Razumite, da Vam Osrednja kmetijska zadruga nudi ugodne cene, ki so pravične, ker ne zasluži pri nakupu ničesar, razven odtegljaja za kritje stroškov ter nabiranje malenkostnega rezervnega fonda. Vi morate razumeti,

Marija Zalar:

Navodila za kuhinjo

Če kupuješ ribe, vedno poglej pod škrge. Če so lepo rdeče, je riba sveža, če so črne, temnordeče, je riba že dalje časa mrtva. S takšno ribo si ne pokvarimo le želodca, ampak je tudi smrtno nevarno, ker je zelo strupeno. Isto velja za kri. Vsaka stara kri je celo strupena. Ko je v loncu že počrnila, jo rajši vrži na gnoj ali pa skuhaj kokošam. Svinjam ne dajaj stare krvi. — Tu ne bodi štedljiva, da ne plačaš s svojim življenjem, kot že mnogi ljudje.

Špinača je najboljša zelenjava. Vsebuje mnogo železovine in vitaminov. Slaba navada je odcedek zivati v pomljo. Najnovejši recept je, da se nareže mlada špinača na rezance in naredi za solato. Špinačna solata je mehka kot puter Sol, jesi, olje, lahko vmes še drugo, kot mlečec, repincelj, a sama je prav dobra.

Če hočeš imeti lepo juho, jo pobarvaj z lupino od luka, ali pa s prežganim sladkorjem. Par zrnec prežganega zdrobljenega sladkorja lepo zarumeni govejo juho. Močna bo od jeter, čebule in od kosti in mesa stare živine.

Da ovčje (kostrunovo) meso ne bo dišalo, je popari s kropom, pa izgubi kostrunov duh, ki ga težko prenašamo.

Poleti meso rado zvonja. Ta smrad povzročajo nevidne glavice na starem svežem mesu. Najboljše sredstvo, da se smrad popolnoma uniči, je hipermangan. Vzami skledo sveže mrzle vode in vrži v njo par zrnec hipermangana. Zmešaj ga tako, da bo voda vijoličasta. V tej raztopini meso operi, vzemi takoj ven, polij s svežo vodo in meso bo dobro ter zgubi ves smrad. Hipermangan se nič ne pozna na mesu, ne po okusu in ne po barvi.

Sveže kuhano jajce je lahko prebavljivo, rumenjaki ima v sebi mnogo kalcija, zato jih kuhaj bolnikom in slabotnim. Več ima v sebi kot meso. Ocvreto ni tako redilno in se tudi rado upre. Glavno je rumenjaki, ne trdo kuhan.

da Vam trgovci ne bodo dajali stalno visokih cen, če ne bodo imeli v konkurenco zadruga. Zato dajajte Vaše pridelke le zadrugi, ki jih plača pravično in po visoki ceni.

Prijavljajte živino vnaprej Osrednji zadrugi.

Že v predzadnji številki Novin smo opozorili vse naše člane in kmete, ki bi želeli pristopiti v našo Osrednjo kmetijsko zadrugo, da nam naj blagovolijo vsaj en mesec dni vnaprej prijaviti vso njihovo živino, ki jo želijo prodati, ker nam s tem prihranite mnogo truda in tudi Vam zagotovite reden odjem Vašega blaga. Kajti če nam ne boste redno prijavljali svoje živine, ki jo boste imeli v prihodnjem mesecu na prodaj, vam ne moremo zagotoviti rednega odvzema. Škodo boste trpeli le vi. Zadruga mora natančno vedeti vnaprej, koliko ima njeno članstvo pripravljene živine, da lahko zaprosi en mesec naprej kontingent ali jo pa skuša izvoziti v zaklanem stanju. Zato vsi, ki boste imeli živino čez en mesec pripravljeno za prodajo, prijavite takoj to Osrednji kmetijski zadrugi v Mursko Soboto, da jo bo lahko imela za prodajo v evidenci. Ne odlašajte s tem tako važnim poslom. Storitite to takoj!

Hren imej vedno v vodi. Na drobno zriban hren se prav dobro prileže na ocvrta jajca. Izboljša okus, ker so ocvrta jajca jed, ki se rada upre, s hrenom pa gredo v tek.

Vsako meso za zrezke malo potolči na deski. Desko zmочи, da ne pojde sok iz mesa v suh les, ki takoj popije dober sok. Meso pa v letu zavij v belo, v jesihu namočeno krpo, pa ne bo zvonjalo. Najprej ga osoli, da preprečiš gnitje, rast glivic, potem s krpo deni v klet na kamen ali led, ostane boljše kot v skledi na ledu. Jesih odžene muhe in hladi meso.

Solata se dene v letu takoj v vodo, a ne glava z listjem, ampak samo korenina. Tako se ohrani lepo sveža do večera in še par dni. To mi je svetoval kuhar, ki je služil pri nadvojvodu in pri ministru Bomo še mi tako ohranili solato. Listje pa ne sme v vodo čez dan.

Golobi bodo najboljšje pripravljene, če jih med praženjem polivaš z rdečim kislastim vinom.

Stara kokoš se mora 48 ur uležavati, potem ko si jo zaklala, pa bo mehka. Najbolje, da visi v zraku in sicer v perju, ne poskubena. Sploh vsa perutnina naj zaklana visi v perju.

Perje ni potrebno da skubeš iz ptiča. Ko popariš perje, je s tem očistiš, splaneš in posušiš na peči.

Pošta.

„Gančki“. Vaja sicer navadno napravi mojstra. Vendar ni vsaka vaja že za objavo. — Pišite manj, več preišlijte, čitajte dobre pisatelje, zlasti se pa vadite pravičnega jezika.

Sodarskega pomočnika

sprejme takoj BENKOVIČ JOŽEF, Ivanci p. Bogojina - Prekmurje.

saj imam edino tebe rada od vseh fantov na vasi. Z nobenim ne bom govorila, počakala te bom“ je med solzami govorila Rozika.

Ko je to zaslišal Tone se mu je v prsih nekaj zganilo. Nagnil se je kot blisk čez ograjo in pritisnil vroč poljub Roziki na usta. Ta je vsa prestrašena zakrillila z rokami, dahnila „Tone“ in zbežala v hišo.

Vlák je bil poln fantov s težkimi vojaškimi kovčegi. Bili so dobre volje, k temu je največkrat pomogla „žlahtna kapljica.“ Pa rože so imeli za klobuki. Eni tako velike, da jim je klobuke na stran zanašalo. Le on Tone ni imel nikake rožice. O da, nosil jo je v srcu, ime pa ji je bilo — Rozika.

Prve mesece ni bilo nič kaj luštno pri vojaki. Ni mu šlo v glavo, da je moral takoj vstati, ko so zatrobili. Potem pa tisto korakanje. Toliko so jih učili na levo in na desno, da se mu je zmešalo v glavi in nazadnje res ni več vedel, katero je desna in leva noga. Ko pa je bilo tega konec, je pa začelo biti vsak dan bolj veselo. Oficirji so ga imeli radi in so mu dali vedno kako lažje delo.

Nekoč so mu naročili, naj pazi na perilo, ki se je sušilo, da ga kdo ne ukrade. Nekaj časa je sedel na travi in verno pazil. Potem si je nenadoma zmisli na Roziko. Zleknil se

Pesem od Karpatov

Tam daleč, tam daleč
v karpatskih goráj
s krvjó, je poljani
že vsaki stopáj

Tam daleč v Karpatih
so sejali kri,
tam kapla za kaplov
se v zemli topi.

Tam daleč v Karpatih
ograček gradi
si Bog naš, pa v njega
cvetlice sadi.

Tam daleč v Karpatih,
gda pride pomlad,
tam ne de šo ničče
več njive orat.

Tam rože do rastle
prelepe i krasne,
rdeče i bele
nam bodo cvetele,

Pa v srcaj junakov
do mele koren,
pa končala ne de
jih mrzla jesen.

Na mesto rosé
do vrele skuzé
polevale rože
od nas z dalečin,
toploto pa da njim
naš mili spomin.

Tam daleč, tam daleč
v karpatskih goráj
s krvjó, je poljani
že vsaki stopáj.

Tam daleč v Karpatih,
tam rože cveto,
pa rože te mile
i drage nam so.

Jožef Baša - Miroslav se je narodil v Beltincih 28. aprila 1894. Za obletnico njegovega rojstva objavljamo njegovo najlepšo pesem.

Vsa manufakturna oblačila
si lahko nabavite še vedno
najceneje samo pri

FERDO HORVATH
V BOGOJINI

Prodana se dve posestvi

po ugodni ceni. Prvo posestvo je oddaljeno četrt ure od Ptuj, ob banovinski cesti in obsega 4 orale prvovrstne zemlje. Hiša je zidana, hlevi, gospodarska poslopja in vse ostale pritlikline so moderno urejena, povsod električna razsvetljava. Sposobno za trgovino. Cena 160.000 din. — Drugo posestvo je oddaljeno 4 km od Ptuj, 3 orale prvovrstne zemlje. Cena 50.000 din. — Več pove uprava „Novin“.

Cena oglasov:

Cela stran 800 Din, pol strani 400 Din
Mali oglasi 15 Din
Poslano med tekstom vsaka beseda 2 Din

Za kralja!

Na zapadu je rdela večerna zarja. S svojim rdečim žarom je obsevala gozd in polje, se odbijala v hišah na oknih, da so bile videti vse goreče. Žarela je na obrazu brhkega dekleta Rozike, ki je slonela ob plotu. Zraven nje onkraj plotu pa je stal sosedov Tone.

„Jutri grem“, je dejal in glás se mu je stresel. „Da, za devet mesecev grem služiti kralju“.

Rozika je povsila črno glavico in solze so se ji vsule po nežnem obrazu.

„Nikar ne joči, Rozika“, jo je tolažil Tone. „Spomni se one pesmice, ki pravi: „Hitro, hitro mine čas“, vidiš tudi to bo kmalu minulo, bo pa potem lepše“.

A Roziki so še bolj tekle solze po rdečem licu. Tedaj se je milo storilo še Tonetu. Spomnil se je minule zime. Pri Farkašu so dekleta in žene čehale perje, pa so šli še fantje tja poslušat pesmice, ki so si jih prepevale. Na dolgi mizi je ležalo krasno, belo gosinje perje. sam puh ga je bil. Dekleta so z gibkimi prsti urno trgale pahuljice od reber, katere so metale na tla, pahuljice pa v peharje. Tedaj je Vekášova Irena začela peti s svojim zvonkim glasom ono znano pesem: „Micika v püngradi rožce sadi“.

Štefova Rozika ji je lepo priložila z drugim glasom. Tako sta se dobro glasa ujemala, da so nehote pogledali vsi fantje na njih. Tudi on Tone je pogledal. Jej, šele danes je opazil, da je Štefova Rozika zelo čedno dekle. Ni se je mogel ves večer nagledati, vedno je „škilil“ z enim očesom na njo. Tako, da ga ne bi drugi videli. Drugače bi bilo hudo zanj, fantje bi ga imeli kaj v „delu“ in bi ga prav pošteno zafrkavali.

Potem je hodil na vsako čehanje perja, samo, da bi lahko na skrivaj ogledoval Roziko in poslušal njeno petje. Eno nedeljo, ko so šli v cerkev se je le ojunatil in stopil k Roziki, ki je šla s sestro k maši. Strašno je postala rdeča, ko jo je nagovoril, še pogledati se ga ni upala. Njemu pa je bilo tako lepo, tako veselo, da bi zavriskal tako zelo, da bi ga slišali preko treh vasi.

Odslej sta se večkrat videla. Najrajši jo je počakal ob plotu v mraku, ko je nesla pomije svinjam. Takrat sta navadno izpregovorila par besed in šla narazen. Samo, če ji je lahko rekel le eno samo besedo, mu je bilo tako lepo pri srcu. No in zdaj je tega vsega konec za celih 9 mesecev.

„Rozika, ali ne boš pozabila na mene? Rozika, počakaj me“, jo je prosil Tone.

„Ne, Tone, ne bom te pozabila,